

TÁJÉKOZTATÓ*

*az államháztartás központi alrendszerének
2013. május végi helyzetéről*

2013. június

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének május végi pénzforgalmi adatai

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. május havi hiánya 30,8 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 59,8 milliárd forintos deficittel, az elkülönített állami pénzalapok 6,1 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 22,9 milliárd forintos szufficittel zártak.

Az államháztartás központi alrendszerének 2013. május végi hiánya így 559,4 milliárd forintra teljesült. 2012-ben az államháztartás központi alrendszerének I-V. havi hiánya 344,1 milliárd forintot tett ki.

A 2012. és a 2013. év költségvetésének teljesülése tekintetében fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az egyes adónemeket érintő változások következtében (néhány adónemből származó bevételi előirányzat csökkent, bizonyos adónemek megszűntek, illetve módosultak, másrészt új adónemek kerültek bevezetésre) a két időszak összehasonlítása mindezen tényezők torzító hatásának kiszűrése nélkül nem lehetséges.

Ezenkívül a szervezeti változások következtében a költségvetési szervek bevételeinek és kiadásainak idei évi alakulásában kiemelt szerepet játszanak a 2012. május 1-jétől, valamint a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények.

Központi költségvetés

Bevételek

A központi költségvetés első öthavi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 154 milliárd forinttal nagyobb összegben alakultak. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt egyes adóbevételek – például a személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint az idén bevezetett új adónemekből befolyt bevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok magasabb összegű bevételei állnak. Emellett nagyobb összegben alakultak az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és az egyéb bevételek is.

Kiadások

A központi költségvetés első öthavi kiadásai mintegy 478 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely elsősorban a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak - az intézményi struktúraváltással összefüggő - idei nagyobb összegű teljesülésével függ össze. (A 2013. évben már központi kiadásként jelentkeznek az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye.) Ezenkívül meghaladták az előző évi kifizetéseket az egyedi és normatív támogatások, a lakásépítési támogatások, a kezességérvényesítések és az egyéb kiadások is.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2013. május végén 500,2 milliárd forintot tettek ki, 39,2 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 49,9 milliárd forintos szintet értek el, 4,1 milliárd forinttal kevesebbet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (450,3 milliárd forint) így összességében 35,1 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év azonos időszakához képest.

TB Alapok

A társadalombiztosítási alapok 2013. május végi 121,4 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 70,6 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 50,8 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2012. május végén az Alapok együttes hiánya 2,3 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alap szociális hozzájárulási adó- és járulékbetételei, az egészségügyi hozzájárulások, valamint az Egészségbiztosítási Alap költségvetési támogatásai, térítései is. Ez utóbbi jogcím 2013-tól már a munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulásokat is tartalmazza.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok május végi 47,1 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett. Az alapok összes bevételei 11,3 milliárd forinttal alacsonyabban, kiadásai pedig 3,4 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételeiből folyt be kevesebb, ezenfelül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése - az előirányzatnak megfelelően - alakult magasabb összegben.

Az államháztartás központi alrendszerének május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2012. évi előzetes tény (1)	2012. I-V. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2013. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2013. I-V. hó tény (2)	törvényi módosított előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-620,1	-403,6	65,1	-874,0	-727,9	83,3
bevétel:	9 376,7	3 612,3	38,5	10 230,8	3 765,9	36,8
kiadás:	9 996,8	4 015,9	40,2	11 104,8	4 493,8	40,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	130,4	61,8	47,4	-7,3	47,1	-645,2
bevétel:	508,8	194,4	38,2	431,4	183,1	42,4
kiadás:	378,4	132,6	35,0	438,7	136,0	31,0
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-117,8	-2,3	2,0	0,0	121,4	-
bevétel:	4 509,8	1 870,8	41,5	4 651,6	2 035,8	43,8
kiadás:	4 627,6	1 873,1	40,5	4 651,6	1 914,4	41,2
EGYENLEG ÖSSZESEN	-607,5	-344,1	56,6	-881,3	-559,4	63,5
bevétel:	14 395,3	5 677,5	39,4	15 313,8	5 984,8	39,1
kiadás:	15 002,8	6 021,6	40,1	16 195,1	6 544,2	40,4

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első öt hónapjában 133,3 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának 93,9%-a. Az elmaradás hátterében az áll, hogy a kedvezményes, 10%-os adókulcs kiterjesztése miatt a vállalkozások alacsonyabb adóelőleg-fizetési kötelezettséggel rendelkeznek, mint az előző év azonos időszakában. Ezt a hatást az év első öt hónapjának pénzforgalmát tekintve mérsékli, hogy a 2012 júliusától érvényes, napközbeni átutalásokra vonatkozó 4 órás szabály miatt az éves adóbevallásokhoz kötődő május 31-i határidejű befizetések idén kisebb részben terelődtek át a következő hónapra, mint tavaly. Az egyenleg a tavalyi év azonos időszakához képest 8,7 milliárd forinttal teljesült alacsonyabban.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben május végéig 4,1 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 1,9 milliárd forinttal meghaladja a 2012. év első öt hónapjában befolyt bevételt. A magasabb

teljesülést a hitelintézetek árfolyamgát-rendszeréhez kapcsolódó adóalap növekedése indokolja.

A **cégautóadóból** május végéig 16,3 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2012. év azonos időszakát 1,4 milliárd forinttal haladja meg.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első öt hónapjában a központi költségvetésben 1,4 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez az összeg a bázisévhez viszonyítva 0,2 milliárd forinttal kevesebb, ami az évközi pénzforgalmi korrekciók eredményére vezethető vissza.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-V. hónapjában 29,3 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 18,8%-kal marad el a 2012. év azonos időszakától, melynek háttérében az adózók új adónemekre, elsősorban a kisadózók tételes adójára (a továbbiakban: KATA) való áttérése áll. A KATÁ-t a 2013. évben eddig mintegy 12 ezer korábban EVÁ-s vállalkozás választotta.

Az **energiaadóból** 9,1 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első öt hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől (9,7 milliárd forint) 0,6 milliárd forinttal (6,2%-kal) maradt el. A csökkenés háttérében az alacsonyabb ipari teljesítményhez köthető mérsékelt energiafelhasználás állhat.

A **környezetterhelési díj** mérlegsonon a jóváírások és terhelések egyenlegeként 2,2 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az előző év első öthavi eredményétől 0,5 milliárd forinttal (18,5%-kal) maradt el.

Bányajáradék címén május végéig 29,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2012. évi adatokhoz képest 24,8 milliárd forinttal, azaz 46,1%-kal volt alacsonyabb a befizetés. A bevétel elmaradásának háttérében elsősorban a gázértékre bevezetett felső korlát, a nyersolaj világpiaci árának csökkenése, valamint a 10%-os rezsicsökkentés érdekében véghezvitt hatósági ár csökkentése áll.

Játékadóból az év I-V. hónapjában 12,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 14,3 milliárd forinttal (53%-kal) alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsonon május végéig 7,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 3,4 milliárd forint összegű bevételt 3,8 milliárd forinttal múlja felül. Ezen a mérlegsonon a NAV által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételek** mérlegsonon jelennek meg a költségvetési törvény 12. § (1) bekezdésében meghatározott központosított bevételek (pl. a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból, valamint a különféle bírságokból származó bevételek). Május végéig 64,8 milliárd forint bevétel teljesült a mérlegsonon, mely lényegében megegyezik az előző év azonos időszakával.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron május végéig a központi költségvetésnek 35,0 milliárd forint bevétele keletkezett, amely 45,1 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakának befizetésénél (-10,1 milliárd forint). Az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb teljesülés háttérében a pénzügyintézetek végtörlesztéshez kapcsolódó, 2012-ben teljesített adó-visszaigénylései állnak.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyres ágazatokat terhelő különadóból** 2013. I-V. hónapjában 11,3 milliárd forint bevétel származott. Ez a bevétel a tavalyi év azonos időszakának 95,8%-a. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt idén még jelentkezett befizetés.

A **kisadózók tételes adója** új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Május végéig 8,8 milliárd forint bevétel teljesült.

A **kisvállalati adó** szintén új adónem, amely 2013. január 1-jétől hatályos. Az év első öt hónapjában 3,2 milliárd forint bevétel realizálódott.

A **közműadó** mérleg soron májusig 25,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Az adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre, az adót az adózók évente kétszer fizetik be. Az első befizetési kötelezettség március 20-án volt esedékes.

2. Az év első öt hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1073,8 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi összegtől 158,7 milliárd forinttal marad el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében jellemzően a kiutalás nagyobb volumene játszik szerepet. A befizetések 1,4%-kal elmaradtak, míg a kiutalások 19,8%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A befizetések elmaradásának oka elsősorban a köztes (nem végfogyasztásra értékesítő) szektorok befizetéseinek alulteljesülése. Az előző évinél magasabb összegű kiutalások a határidők - 45 napról 75 napra történő megemlése - jogszabályi változásával hozhatók összefüggésbe.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első öt hónapjában 328,8 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételhez képest 14,5 milliárd forinttal, 4,2%-kal alacsonyabb. Az üzemanyagok esetében 168,9 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 13,3 milliárd forinttal (7,3%) maradt el a bázisidőszaki bevételtől, melynek háttérében az alacsonyabb üzemanyag-forgalom áll. A dohánygyártmányok jövedéki adója (130,2 milliárd forint) 1,4 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év első öthavi bevételénél, mely az adómérték emelésére vezethető vissza. Az adóemelés hatását nagyban ellensúlyozta a megelőző készletezés forgalmat csökkentő hatása. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 29,7 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 0,3 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki összegnél. A szeszesitalok és egyéb termékek utáni bevétel növekedés az adóemelés pozitív és a forgalomcsökkenés, valamint az adóemelés előtti készletezés negatív hatásának egyenlegéből adódott.

A **regisztrációs adóból** az év első öt hónapjában 6,0 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 109,0%-a a tavalyi év azonos időszaka

teljesítésének. A növekedés háttérében a külföldről behozott használt autók forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** május végéig 17,3 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek. A távközlési adó új adónem, amely 2012. július 1-jétől hatályos, az első befizetési kötelezettség szeptemberben keletkezett.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első öt hónapjában 52,8 milliárd forint bevétele keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől került bevezetésre.

A **biztosítási adóból** január-május hónapokban 11,2 milliárd forint bevétel keletkezett. Az új adónem 2013. január 1-jétől a baleseti adót, a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltja ki. A biztosítási adó a biztosító bruttó díjbevétele alapján kerül kivetésre, mértéke biztosítási ágazatonként eltérő.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-V. hónapjában 637,3 milliárd forint volt, amely az 672,5 milliárd forintos bruttó befizetés és a 35,2 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 17,8 milliárd forinttal, 2,9%-kal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos hónapjához képest a befizetések 13,7 milliárd forinttal (2%-kal), míg a kiutalások 31,5 milliárd forinttal (47,3%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka egyrészt az, hogy a befizetések a fél-szuperbruttó kivezetése miatt csökkennek. Másrészt pedig a kiutalások alacsonyabban teljesülnek, köszönhetően a magánszemélyek előző évi bevallásaihoz kötődő visszaigénylések csökkenésének.

Az **illeték**befizetések – a tavalyi év első öt havi bevételéhez viszonyítva 7,8%-kal, 3,1 milliárd forinttal magasabb – összege 42,6 milliárd forintot tett ki. A növekedés jórészt az önkormányzatok támogatási rendszerének változásával hozható összefüggésbe. Az önkormányzatok 2013 januárjától már nem részesülnek e jogcím bevételéből, helyette normatív támogatás érvényesül.

A **gépjárműadóból** május végéig 19,5 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

A 2010 novemberétől fizetendő közteherből, a **háztartási alkalmazottak utáni regisztrációs díjből** az év első öt hónapjában 9,3 millió forintos bevétele származott a központi költségvetésnek.

A **magánszemélyek jogviszonyának megszűnéséhez kapcsolódó** egyes jövedelmekre bevezetett 98%-os **különadóból** a központi költségvetésnek az I-V. hónapban 461,6 millió forint bevétele keletkezett.

4. A **központi költségvetési szervek bevételei** január-május hónapokban 597,4 milliárd forintot tettek ki, 17,5%-kal meghaladva a 2012. év azonos időszakának bevételeit (508,3 milliárd forint). Az eltérést számos tényező okozta,

melyekből néhány jelentősebb a következő: 2013 első öt hónapjában az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás összege közel 211,9 milliárd forint volt, szemben az egy évvel korábbi első öthavi 166,7 milliárd forinttal, továbbá mintegy 5,6 milliárd forintot tett ki a 2013. évi XXV. törvény alapján megszűnő, fekvőbeteg-szakellátást végző, 100%-ban állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok számlaegyenlegének átutalása az újonnan alakuló jogutód központi költségvetési szervek számláira.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** címen az első öt hónapban 479,2 milliárd forint folyt be, ez az előző évi január-május havi bevétel 118,2%-a. A *nem uniós bevételek* a 2013. év január-májusi időszakában mindössze 49,0 milliárd forintot tettek ki, 10,0 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszakához képest (2012-ben 59,0 milliárd forint). 2012-ben többek között az alábbi tételek teljesültek magasabban: 17,6 milliárd forint a Gazdaságfejlesztési Operatív programon az Új Magyarország KKVH program keretében fel nem használt és visszautalt támogatás jóváírása, 12,3 milliárd forint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programon jóváírt hazai forrás különbözete, valamint 5,1 milliárd forint a 2011-ben a VM-hez tartozó „Víz-, környezeti és természeti katasztrófa kárelhárítás” fejezeti kezelésű előirányzat maradványának jóváírása a BM azonos megnevezésű törvényi sora részére. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között *az EU támogatás* az év első öt hónapjában 430,2 milliárd forintot tett ki, mely több mint 80 milliárd forinttal magasabb a 2012. év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb összegű bevétel az Új Széchenyi Terv Operatív Programjaihoz társítható 363,4 milliárd forint összegben, mely az egyes hónapokban – igazodva az operatív program számlák egyenlegéhez – eltérő arányban járult hozzá a kiadásokra jutó unós források utólagos elszámolásához. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program keretében májusig összesen 64,4 milliárd forint uniós forrás került felhasználásra.
6. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első öt hónapban 9,9 milliárd forintot tett ki, amely 1,4-szerese a tavalyi év azonos időszakai befizetéseinek (2012-ben 7,1 milliárd forint). Idén az első öt hónapban 3,0 milliárd forintot tett ki a 2013. évi költségvetési törvény 10. § (7) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség - a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2013. évi szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által - teljesítése. A fennmaradó rész (6,9 milliárd forint) döntően a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése volt (Magyar Energia Hivatal, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, kormányhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet).
7. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I-V. hónapokban 2,5 milliárd forintos befizetést teljesített.

8. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen az első öt hónapban a teljesítés 6,9 milliárd forintot tett ki. Ez a sor tartalmazza:
- a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát,
 - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó 2013. évi szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseket, valamint
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
9. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** I-V. havi összege 13,5 milliárd forint volt, amely alapvetően a 9,3 milliárd forintos értékesítési bevételekből eredt. Ezen belül az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből 8,9 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek. A hasznosítási jellegű bevételek közel 3,4 milliárd forintos összege alapvetően a koncessziós és a haszonbérleti díjakból tevődött össze. A tavalyi első öthavi bevétel 6,5 milliárd forintot tett ki, az ideihez képest kialakult nagyságrendi eltérést a kvótaértékesítési bevételek érkezése eredményezte.
10. A költségvetés **kamatbevételei** 2013 I-V. hónapjában 49,9 milliárd forintot tettek ki. Ez általában két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 45,0 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 12,0 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 4,9 milliárd forint bevétel származott 2013 I-V. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege alacsonyabb (4,1 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 1,7 milliárd forinttal, a devizában fennálló követelések kamatbevétele pedig 2,4 milliárd forinttal lett kevesebb a tavalyinál.
11. Az **egyéb bevételek** május végéig 14,1 milliárd forintot tettek ki, mely az éves előirányzat 96,2%-a. Ebből kiemelendő a kezesség-visszatérülés címen befolyt 4,6 milliárd forint, illetve az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 4,9 milliárd forint. 2013. május végéig a tőkekövetelések visszatérüléséből 0,3 milliárd forint bevétel volt a költségvetésnek, hasonlóan a 2012. év azonos időszakában befolyt bevételekhez.

12. Az **egyéb uniós bevételeken** belül a vámhozzájárulás Magyarországot illető 25%-aként 3,8 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe május végéig. Az uniós támogatások utólagos megtérítéseként 5,7 milliárd forint bevétel keletkezett január és május között, melynek döntő része (5,4 milliárd forint) a hazai finanszírozású beruházásként indult, majd a Közlekedés Operatív Program részeként megvalósuló 4-es metró beruházás egyes számláinak uniós beforgatásához kapcsolódik, ezenkívül a Kohéziós Alapból megvalósuló három közlekedési, vasúti projekt (technikai segítségnyújtás, előkészítés) tekintetében is megtörtént az utolsó 20%-ra jutó uniós bevétel elszámolása 291,5 millió forint összegben.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások összege 2013 első öt hónapjában 124,0 milliárd forintot tett ki, amely összeg 4,6%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítést. Az eltérés a vasúti pályahálózat működtetésének költségtérítését, valamint az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési támogatási jogcím nagyobb mértékű teljesítése az előző évihez képest 23,0 milliárd forinttal megemelt törvényi előirányzat időszakosan magasabb kifizetésével magyarázható, addig a kamatkiegyenlítési támogatás növekedésének oka a program keretében bevezetett új támogatási formákra vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az első öt hónapban 28,6 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2013 első öt hónapjában 41,1 milliárd forintot tettek ki, amely összeg az előző év azonos időszakában történt teljesítés 94,7%-át teszi ki. Az eltérés döntően a támogatási rendszer átalakításából (a fogyasztói árkiegészítés szociálpolitikai menetdíj-támogatással történő felváltása) származik.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2013. év I-V. hónapjában 56,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a támogatási jogcímek folyósítási rendjének szabályozásából, valamint a devizaalapú hitelek mellett bevezetett árfolyamgát hatásaiból adódik.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális

támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. Családi támogatásokra a 2013. év I-V. hónapjaiban összesen 182,8 milliárd forintot fordítottak, amely a 2012. évi I-V. havi kiadásoktól mindössze 1,9%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra mintegy 140,3 milliárd forintot folyósítottak, 4,9%-kal elmaradva az egy évvel korábbi kiadásoktól. A gyermekgondozási segélyre és a gyermeknevelési támogatásra fordított összegek (27,8 milliárd forint, illetve 6,4 milliárd forint) viszont némileg meghaladták az előző évi I-V. havi kifizetéseket (25,4 milliárd forint, illetve 5,5 milliárd forint). Ebben a hivatkozott három ellátással összefüggő könyveléstechnikai változás is szerepet játszott. A korhatár alatti ellátásokra a 2013. év I-V. hónapjaiban összesen 104,6 milliárd forintot fordítottak, amely 14,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakának a kiadásaitól. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékokra közel 68 milliárd forintot, szolgálati járandóságra pedig 36,6 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés a korhatár előtti ellátásoknál következett be. (A létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (5,2%) a hatását.) A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2013. év I-V. hónapjaiban kifizetett összegek (24,8 milliárd forint) mindössze 1,6%-kal maradtak el az egy évvel korábbi kiadásoktól. Ezen ellátások köréből a legnagyobb tételt a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összegek (12,8 milliárd forint) tették ki, amely majdnem azonos az előző évi kiadásokkal. Számottevőbb, létszámcsökkenésből eredő elmaradás a politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések, valamint a mezőgazdasági járadékok és a házastársi pótlékok esetében figyelhető meg. A különféle jogcímen adott térítések a 2013. év I-V. hónapjaiban 12,1 milliárd forintot tettek ki, amely a 2012. évi I-V. havi teljesítés 99,7%-a. Ebből a legnagyobb tételt kitevő közgyógyellátás kiadásai 8,1 milliárd forintot tettek ki, 0,3 milliárd forinttal meghaladva az egy évvel korábbi kiadásokat.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2013. első öt hónapjában 1431,1 milliárd forintot tettek ki, amely 27,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, azonos időszak kiadásait. Ebben szerepet játszottak a 2012. május 1-jétől, illetve a 2013. január 1-jétől átvett önkormányzati intézmények kiadásai. 2012. május 1-jétől az egészségügyi fekvőbeteg-ellátást biztosító intézmények, 2013. január 1-jétől pedig a korábbi önkormányzati/megyei intézményfenntartó központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények (az óvoda kivételével), valamint a szociális szakellátási intézmények állami fenntartásba kerültek. Mindezekon felül a korábban az önkormányzatok által ellátott egyes államigazgatási feladatokat (elsősorban okmányirodai feladatok, gyermekvédelmi és gyámügyi, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek) 2013. január 1-jétől a járási kormányhivatalok látják el. Az e feladatot ellátó önkormányzati tisztviselők a járási hivatalok állományába kerültek. Az első öt hónapban a bérjellegű függő tételekkel együtt számított személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, munkaadókat terhelő járulékokra fordított összegek 715,2 milliárd forintot tettek ki (2012. azonos időszakában ez 612,2 milliárd forint volt). A 2013. január-májusi időszak kiadásait növelte még 16,9 milliárd

forinttal a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ közlekedési feladatok és programok intézmény kiadásának különbözete (2013-ban 21,0 milliárd forint, 2012-ben 4,1 milliárd forint), 8,6 milliárd forinttal a Gripen bérleti díj és a kapcsolódó áfakifizetés különbözete (2013-ban 18,1 milliárd forint, 2012-ben 9,5 milliárd forint), továbbá 4,5 milliárd forint a Friends of Hungary Alapítványhoz kapcsolódó kifizetés a Miniszterelnökségnél. A kiadásokat áttekintve - az előbb említett személyi juttatások és szociális hozzájárulási adó, munkaadókat terhelő járulékok mellett – ezen időszakban dologi kiadásokra mintegy 451,5 milliárd forintot, beruházásokra pedig 69,1 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a támogatásértékű kiadások, államháztartáson kívülre irányuló pénzeszközátadások, felújítások, ellátottak pénzbeli juttatásai, az előző évi maradványátadások mellett a függő, átfutó és kiegyenlítő kiadások forgalma tette ki.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** január-május havi teljesítése 948,4 milliárd forint volt, amely az előző évi hasonló időszak kiadásainak 120,8%-a. A *nem uniós forrásokból finanszírozott* kiadások az első öt hónapban 325,1 milliárd forintot tettek ki, amely mintegy 12,3 milliárd forinttal volt alacsonyabb az előző évi azonos időszak adataihoz képest (2012-ben 337,4 milliárd forint). Ebben számos tényező játszott közre, melyből néhány jelentősebb a következő: a Vidékfejlesztési Minisztérium folyó kiadások és jövedelempótló támogatások törvényi sorról történt kifizetések különbözete (18,1 milliárd forint), 15,3 milliárd forint az útpénztár maradványa, 6,5 milliárd forint a 2011-ben a Vidékfejlesztési Minisztériumnál ellátott vízügyi feladatok maradványának átutalása a Belügyminisztérium részére, illetve 6,2 milliárd forint a hulladékgazdálkodási feladatok támogatására történt kifizetések különbözete. Az év első öt hónapjában az *uniós előirányzatokból* a kedvezményezettek részére összesen 623,3 milliárd forint kifizetés történt, mely 175,8 milliárd forinttal haladja meg a 2012. évi azonos időszak kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 523,9 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (Új Széchenyi Terv) programjai (515,9 milliárd forint) tették ki. A magas kiadás az $n+2/n+3$ célérték elérése érdekében hozott, pályázattal és kifizetési folyamat felgyorsítását szolgáló intézkedéseknek köszönhető. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen összesen 86,5 milliárd forint összegű kiadás történt május végéig.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-V. hónapban 56,3 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
9. A **Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** előirányzat a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási Alap térítések nélkül számított költségvetési támogatásából tevődik össze. E célra a 2013. év I-V. hónapjában összesen 447,3 milliárd forintot fordítottak, amely közel 1,6-szerese az előző év azonos időszaka kifizetéseinek. A 2013. év I-V. hónapjában a Nyugdíjbiztosítási

Alap összesen 40,9 milliárd központi költségvetési támogatásban részesült. Ebből az Alap az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás címen 23,8 milliárd forintot, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben pedig közel 17,0 milliárd forintot kapott. A 2013. évi központi költségvetési törvény 5. § (1) és (2) bekezdése alapján a Nyugdíjbiztosítási Alap igazgatási szervei részére a központi költségvetés céltartalékaiból összesen mintegy 89 millió forintos támogatás került folyósításra, amely dolgozóik 2013. évi bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kifizetéseikre biztosított fedezetet. A 2012. év azonos időszakában az Alap mintegy 42,4 milliárd forint támogatásban részesült, melyből az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átadás 42,3 milliárd forintot tett ki. A fennmaradó rész tavaly is az Alap igazgatási szervei dolgozóinak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásokra szolgált. Az Egészségbiztosítási Alap támogatása a 2013. év I-V. hónapjában - térítések nélkül - összesen 406,4 milliárd forintot tett ki, amely közel 1,7-szerese az előző év azonos időszakában átutalt összegnek. A 2013. év I-V. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 156,8 milliárd forint támogatásban részesült, amely 5,9 milliárd forinttal maradt el a tavalyi év azonos időszakában kapott támogatástól. Ebben a nemzeti kockázatközösség körébe tartozó személyek után fizetett havi, személyenkénti hozzájárulás összegének a kismértékű csökkenése játszott szerepet. Az Alap a 2012-től hozzá átkerült korhatár alatti rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az I-V. hónapban összesen 148,2 milliárd forint támogatásban részesült, 70,2 milliárd forinttal meghaladva az előző év azonos időszaka költségvetési támogatását. (Tavaly e célra a Nyugdíjbiztosítási Alap is átadott pénzeszközt, melyet azonban idén teljes mértékben kiváltott a központi költségvetési támogatás.) A 2013. év I-V. hónapjában az Egészségbiztosítási Alap két új címen is részesült támogatásban, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás 67,7 milliárd forintot tett ki, a kiadások támogatására történő pénzeszköz-átadás pedig megközelítette a 33,7 milliárd forintot. Az Egészségbiztosítási Alap idén és tavaly is részesült kismértékű támogatásban a költségvetés céltartalékaiból az igazgatási szerveinél foglalkoztatottak bérkompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadások fedezetére.

10. A **helyi önkormányzatok támogatása** az első öt hónapban összesen 238,5 milliárd forintban teljesült.

A januártól-májusig terjedő időszakban az alábbi jelentősebb tételek kifizetése történt meg:

- a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása címről 48,7 milliárd forint, ezen belül:
 - = a települési önkormányzatok működésének támogatására 46,7 milliárd forint;
 - = a megyei önkormányzatok működésének támogatására 2,1 milliárd forint;

- a települési önkormányzatok egyes köznevelési és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása címről 67,2 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása címről 88,7 milliárd forint;
 - a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása címről 13,6 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 9,1 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása címről 4,0 milliárd forint;
 - a vis maior támogatás címről 414,7, millió forint;
 - új, év közben keletkezett jogcímen: a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2013. évi kompenzációjára 6,7 milliárd forint.
11. **Kamatkiadásokra** 2013. I-V. hónapjában 500,2 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 346,8 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 270,6 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 70,7 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 153,4 milliárd forinttal terhelve 2013. I-V hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (126,3 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 27,0 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 7,3%-kal csökkentek (539,4 milliárd forintról 500,2 milliárd forintra).
12. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására átcsoportosítandó összegeket. A mérlegsorról az első öt hónapban 1,9 milliárd forint kifizetés történt.
13. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron az év első öt hónapjában 1,8 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 853,0 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 955,0 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 34,0 millió forintot fizettek ki.
14. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2013 első öt hónapjában 11,6 milliárd forint kiadást jelentett, melyből közel 6,3 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (3,8 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A Mehib Zrt. kárfizetése az Eximbank Zrt. részére a kazah BTA Bank fizetéseképtelensége miatt merült fel 1,5 milliárd forint értékben. Az Eximbank az eredeti fizetési esedékességnek megfelelően igényli a kár összegének a központi költségvetésből történő megfizetését, amely több részletben, 2010 és 2016 között

mintegy 20 milliárd forintot tesz ki. A 2013. május végéig teljesített kezességbevéltési kifizetések mértéke növekedést mutat a 2012. év hasonló időszakához képest (8,6 milliárd forint), ugyanakkor összetétele az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló tendenciát mutat annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a bevéltások döntő része.

15. Az **egyéb kiadások** összege május végéig mintegy 46,3 milliárd forintot tett ki, amely már megközelítette az éves előirányzatot (95,3%). Ezen belül az adósságszolgálati járulékos kiadások 2013. I-V. hónapban 27,8 milliárd forintot tettek ki. Ez több mint négyszerese az előző év azonos időszaka kiadásainak. Ennek oka, hogy a pénzügyi tranzakciós illeték márciustól kezdődően terhelődött a járulékos kiadások forintelszámolásaira. A kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként az év első öt hónapjában 13,6 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A 2013. évi kifizetések lényegesen meghaladják a 2012. évit, mivel idén két jelentős összegű új tagdíj fizetése vált esedékessé. E két jelentős tétel az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetés volt (összesen 12,9 milliárd forint).
16. A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez című kiadási tétel összege az év első öt hónapjában 8,6 milliárd forintot tett ki. Ez év május hónapban konszolidálásra került az 5000 fő alatti települések azon köre, amelyről a Kormány 1674/2012. (XII. 28.) határozatában, valamint ezen települések adósságtvállalásának mértékéről az 1172/2013. (IV. 5.) határozatában döntés született. Egy 2012. december 12-én adósságrendezés alatt álló, az eljárást azóta lezárt önkormányzat konszolidációjára is sor került.
17. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron a januártól májusig teljesített összeg 164,8 milliárd forint volt, mely a rendes, havi befizetések tendenciáit követi.
18. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** I-V. havi összege 62,8 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tétele az Állami Autópálya Kezelő Zrt. részére, az elektronikus útdíjrendszer kiépítésére fordítandó 30,9 milliárd forint folyósítása volt. A további, nagyságrendileg alacsonyabb mértékű kifizetések meghatározó elemét az ingatlanprojektek 9,2 milliárd forint összegű kiadása tette ki. Ezen belül a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. számára ingatlanvásárlásra rendelkezésre bocsátott összeg 6,3 milliárd forint volt. A termőföldekért fizetett életjáradék 4,5 milliárd forintos kiadást eredményezett május végéig. További jelentősebb tétel volt a Magyar Államot korábbi értékesítésekhez kapcsolódóan terhelő kiadásként elszámolt 5,1 milliárd forint, az áfaelszámolás 3,3 milliárd forintos összege, valamint a tulajdonosi joggyakorló gazdasági társaságok (MNV Zrt., MFB Zrt.) számára nyújtott 3,2 milliárd forint összegű működési támogatás. A 2013. első öthavi kifizetések összege jelentősen meghaladja az egy évvel korábbit, a nagyságrendi eltérés az útdíjrendszer kiépítésének és a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. ingatlanvásárlásai finanszírozásának következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi 47,1 milliárd forintos többlete a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 19,6 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 18,6 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 5,9 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 2,0 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 1,0 milliárd forint többletéből alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi egyenlege az előző év azonos időszakához képest kedvezőtlenebb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 11,3 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakának értékéhez képest. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás bevételéből folyt be kevesebb. Ezen felül az Alap a szociális hozzájárulási adóból az idén már nem részesül.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 3,4 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram teljesítése az idei nagyobb előirányzatnak megfelelően alakult nagyobb összegben. Az ez évi Start-munkaprogram I-V. havi kiadása az időarányos teljesítésnek megfelelő.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

1. Az egyenleg alakulása

Az év első öt hónapjában a társadalombiztosítás mindkét pénzügyi alapjának költségvetése többletet mutat. Ennek nagysága a Nyugdíjbiztosítási Alap esetében 70,6 milliárd forint, az Egészségbiztosítási Alap esetében 50,8 milliárd forint. 2012 ugyanezen időszakában a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetésének hiánya 12,3 milliárd forint volt, az Egészségbiztosítási Alap esetében viszont mintegy 10 milliárd forint nagyságú szufficit képződött.

2. A bevételek alakulása

A két pénzügyi alap I-V. havi bevételeinek összege 2035,8 milliárd forint, ami az éves előirányzat 43,8%-a. (Egyenletes havi eloszlás feltételezése esetén az időarányos teljesítési arány 41,7%.) 2012 ugyanezen időszakában az 1870,8 milliárd forint bevétel az előzetes teljesítés 41,5%-át tette ki.

A bevételek két meghatározó súlyú elemét a szociális hozzájárulási adó, a biztosítotti járulék és az egészségügyi szolgáltatási járulék, valamint a költségvetési támogatások és térítések képezik. Előbbiből 1434,6 milliárd forint bevétel származott, a teljesítési

arány 43,5%, az összes bevételen belüli arány 70,5%. A bázisidőszakban 1372,2 milliárd forint volt a teljesítés összege, ez az előzetes teljesítés 41,3%-ának felelt meg.

A másik fontos bevételi jogcímként említett költségvetési támogatások és térítések összege 449,4 milliárd forint, ami az éves előirányzat 41,9%-a. A kérdéses összeg a bevételek mintegy 22,1%-a. Az összehasonlított időszakban az ebből képződő bevétel összege 285,2 milliárd forint, a teljesítési arány 41% volt.

3. A kiadások alakulása

Az áttekintett időszakban a pénzügyi alapok kiadásainak összege 1914,4 milliárd forint volt, ami a tervezett kiadási főösszeg 41,2%-a. Az összehasonlított időszakban 1873,1 milliárd forint volt a kiadás, a felhasználás aránya 40,5%-ot tett ki.

A nyugellátási kiadások képezték az összes kiadás 61,5%-át, az 1178,0 milliárd forint nagyságú összeg megegyezik az időarányos értékkel. 2012 azonos időszakában 1078,6 milliárd forint volt az említett összeg (40,8%).

A kiadások további meghatározó nagy csoportját képező természetbeni ellátásokra (gyógyító-megelőző ellátások, gyógyszer-támogatás, gyógyászati segédeszközök támogatása stb.) fordított kiadások összege 488,5 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 39,9%-a. A bázisidőszakban ennél valamivel kevesebb, 477,0 milliárd forint volt az erre a célra fordított kiadás (39%).

A pénzbeli ellátásokra (rokkantsági-rehabilitációs ellátásokra, GYED, táppénz stb.) 231,6 milliárd forintot költött az Egészségbiztosítási Alap (41,5%). Ezzel közel megegyező nagyságú (230,0 milliárd forint) az előző év ugyanezen időszakában az ilyen jellegű kiadások összege, ahol a felhasználási arány 41,6% volt.

Az alapkezelők működési kiadásai 8,8 milliárd forintot tettek ki, ez az éves előirányzat 43,8%-a. A 2012. január-május közötti időszakban 9,6 milliárd forint volt a hasonló célú kiadás (43,5%).

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése május hónapban 13,7 milliárd forint többletet mutatott, a január-május közötti periódusban keletkezett szufficit 70,6 milliárd forint volt. Az előző év azonos időszakában az Alap egyenlege 12,3 milliárd forintos hiányt mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek összege az év első öt hónapjában 1255,6 milliárd forint volt, ami az előirányzott érték 44,1%-a. 2012 ugyanezen időszakában mintegy 2,6 százalékponttal volt alacsonyabb a teljesítési arány, az Alap bevétele akkor 1147,3 milliárd forint volt.

A szociális hozzájárulási adó és biztosított járulék I-V. havi együttes összege 1185,4 milliárd forint volt, a teljesítési arány 43,8%. Ez a 2012. év azonos időszakánál mintegy 107,4 milliárd forinttal több bevételt jelentett.

Egyéb járulékokból és hozzájárulásokból januártól májusig 18,6 milliárd forint bevétel érkezett, ez az éves előirányzat 79,6%-os teljesülését jelenti. A túlteljesülés oka a karkedvezmény-biztosítási járulékból érkező többletbevétel. A bázisidőszaki bevétel 16,5 milliárd forint volt, ami az éves teljesítés 38,8%-ának felelt meg.

Késedelmi pótlék és bírság címén május végéig az éves előirányzat 45,9%-a teljesült 5,0 milliárd forint összegben. 2012 azonos időszakában 4,7 milliárd forint volt a bevétel, ami 43,7%-os teljesítést jelentett.

A költségvetési támogatások és térítések, melyek az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átvételt, illetve a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulást tartalmazzák, az időarányos mértéknek és a törvényi előírásnak megfelelő 41,7%-os teljesítési arányt mutatnak, ez megegyezik az előző év azonos időszakában tapasztalt teljesítési aránnyal.

Az egyéb bevételek a vártnál magasabb mértékben, az éves előirányzat 50,9%-ában teljesültek az év első öt hónapjában, ennek összege 5,8 milliárd forint, ami jórészt a magánnyugdíjpénztáraktól korábban érkezett nem azonosított bevételek rendezésének köszönhető.

3. A kiadások alakulása

A januártól májusig tartó időszakban az Alap kiadásainak összege 1185,0 milliárd forint volt, ami megegyezik a kiadási főösszeg időarányos részével, annak 41,6%-a. 2012 azonos időszakában a kiadások az éves teljesítés 40,9%-át, 1159,6 milliárd forintot tettek ki.

A kiadások legjelentősebb tételét a nyugellátások adják, ennek összege az első öt hónapban összesen 1178,0 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 41,6%-a, ez közel azonos az egyenletes havi eloszlást feltételező aránnyal. A bázisidőszakban a nyugellátási kiadások összege 1078,6 milliárd forint volt, a növekedés abszolút összege 99,4 milliárd forintot tett ki.

Az Alapkezelő által május végéig felhasznált működési kiadások összege 4,6 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 42,3%. Az előző év azonos időszakában a nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadása 4,9 milliárd forint volt.

Az Alap egyéb kiadásai az év első öt hónapjában 2,5 milliárd forintot tettek ki, ami az éves előirányzat 41,8%-a. Az előző évvel való összehasonlítás az eltérő adattartalom miatt nem értelmezhető.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése az I-V. hónapot 50,8 milliárd forintos szufficittal zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 10,0 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-V. havi összege 780,2 milliárd forintot tett ki, amely az előirányzott érték 43,2%-a. Ez 56,7 milliárd forinttal, 7,8 százalékkal több volt, mint az összehasonlított időszakban.

A biztosított egészségbiztosítási járulék és egészségügyi szolgáltatási járulék I-V. havi együttes összege 249,2 milliárd forint volt, a teljesítési arány 42,0%. Ez az előző év azonos időszakának értékétől – mely tartalmazta a szociális hozzájárulási adót is - közel 45 milliárd forinttal maradt el.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel összege 62,6 milliárd forint volt, amely az előirányzat 55%-a, és jelentősen, mintegy 18 milliárd forinttal meghaladta a 2012. I-V. havi értéket is.

A bevételek több mint 52%-a költségvetési hozzájárulás. A 408,6 milliárd forint bevételi összegből a két meghatározó nagyságrendű tétel a járulék címen átvett pénzeszköz (156,8 milliárd forint), valamint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg (148,2 milliárd forint). Idén két új címen is részesül támogatásban az Alap: a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-V. havi összege 67,7 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 33,7 milliárd forint. 2012-ben az I-V. havi költségvetési hozzájárulás (a Nyugdíjbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközzel együtt) 309,1 milliárd forint volt, amely 24,4%-kal kevesebb az idei értéknél.

Az egyéb bevételek I-V. havi teljesítése mintegy 52 milliárd forint, amely az előirányzat 50,4%-a. Ezen belül a baleseti adóból 12,8 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 7,4 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 31,8 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (28,5 milliárd forint) határozza meg.

3. A kiadások alakulása

A január és május közötti időszakban a kiadások összege 729,4 milliárd forint, amely a kiadási főösszeg 40,4%-a. Az előző év azonos időszakában 713,5 milliárd forint volt az összes kiadás (a 2012. évi előzetes teljesítés 39,8%-a).

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 231,6 milliárd forintot fordított, a teljesítési arány 41,5%. Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 148,6 milliárd forint, ami 1,3 milliárd forinttal alacsonyabb a 2012. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 38,1 milliárd forintot, míg táppénzre 24,4 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2013. évi I-V. havi teljesítés (gyermekgondozási díj esetében 1,4 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 1,1 milliárd forinttal) meghaladja az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-V. havi összeg 338,8 milliárd forint, ez 23,5 milliárd forinttal több, mint az összehasonlított időszaki érték. (A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a béremelés első üteme 2012-ben augusztustól került kifizetésre, valamint

2012 novemberétől az alapellátás - háziiorvosi, fogorvosi és védőnői ellátás - finanszírozása 14%-kal megemelésre került.)

A gyógyszerek támogatására fordított első öt havi összeg 121,5 milliárd forint, amely 13,6 milliárd forinttal kevesebb, mint az egy évvel ezelőtti teljesítés.

Az alapkezelő (OEP) I-V. havi működési kiadásai 4,2 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 45,6%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg mintegy 0,5 milliárd forinttal volt több.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

Az államadósság nominális nagysága a február hónapban megvalósult, az éves tervezett devizakibocsátás több mint felét kitevő piaci kötvénykibocsátás és a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény értékesítése miatt emelkedett, ami az év későbbi adósságlejáratait előfinanszírozza, és átmenetileg az állam devizabetéteinek jelentős növekedését okozza. Ezen túl az év során a nagy befektetői keresletre reagálva, a kibocsátási tervet jelentősen meghaladó mértékben sikerült értékesíteni a lakossági állampapírokat és az államkötvényeket, ami szintén megnövelte a likviditási tartalékokat. Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2012		2013		Változás	
	záró	%	május	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 326,6	40,2%	8 781,8	40,3%	455,2	0,1%
Állampapír	5 014,1	24,2%	5 789,3	26,6%	775,2	2,4%
Hitel	3 312,5	16,0%	2 992,5	13,7%	-320,0	-2,3%
<i>Forint</i>	12 042,4	58,1%	12 718,9	58,4%	676,5	0,3%
Állampapír	11 475,6	55,4%	12 154,1	55,8%	678,5	0,4%
Hitel	566,8	2,7%	564,8	2,6%	-2,0	-0,1%
<i>Összesen</i>	20 369,0	98,3%	21 500,7	98,8%	1 131,7	0,5%
Egyéb kötelezettségek	351,1	1,7%	264,8	1,2%	-86,3	-0,5%
<i>Mindösszesen</i>	20 720,1	100,0%	21 765,4	100,0%	1 045,4	

A **központi költségvetés devizaadóssága** május végéig 455,2 milliárd forinttal 8781,8 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság külföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 712,4 milliárd forinttal, a Prémium Euró Magyar Államkötvény kibocsátása következtében 538,3 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel következtében 100,4 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1062,4 milliárd

forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság forintértéke az árfolyamváltozás következtében 166,5 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,3%-át tette ki május végén.

A teljes adósság 26,6%-át kitevő **devizakötvények** esetében februárban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 438,4 milliárd forint értékben, és egy 1,25 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 274,0 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény 538,3 milliárd forint értékű értékesítését, az 589,0 milliárd forint értékű devizakötvénytörlesztést (amiből 152,4 milliárd forint volt a PEMÁK törlesztés) és a 113,4 milliárd forintos árfolyamveszteséget, a devizakötvények állománya 5789,3 milliárd forintot tett ki május végén, amely a 2012. év végéhez képest 775,2 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 13,7%-át tették ki május végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 100,4 milliárd forint EIB hitelfelvétel, 473,4 milliárd forint törlesztés és 53,1 milliárd forint árfolyamveszteség következtében 320,0 milliárd forinttal csökkent, és 2992,5 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A **költségvetés forintadóssága** május végéig 676,5 milliárd forinttal nőtt, és 12 718,9 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban az EIB-től felvett 12,3 milliárd forint hitel és 14,3 milliárd forint törlesztés következtében kismértékben csökkent. Így a központi költségvetés forinthitel-állománya május végén 540,8 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 24,0 milliárd forint hitelátvállalásból fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55,8%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 678,5 milliárd forinttal, 12 154,1 milliárd forintra nőtt május végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 310,1 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 149,2 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 296,7 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 77,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 219,9 milliárd forinttal nőtt, a május végi állomány 655,3 milliárd forint volt. A 2012 májusától értékesített féléves kincstárjegy állománya 3,9 milliárd forintos növekedés következtében 14,3 milliárd forintra emelkedett május végéig. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek* együttes állománya összesen 15,3 milliárd forinttal 299,6 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* állománya 2013. május végén 57,6 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 314,0 milliárd forintot tett ki. Május végén a lakossági állampapírok állománya 1283,3 milliárd forintot tett ki, ami 296,7 milliárd forint növekedést jelent 2012. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* májusban 119,7 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 5023,6 milliárd forintos állampapír-állomány 15,1 milliárd forinttal volt magasabb a 2012. december végi állománynál. A külföldi állomány 7,3%-a, 368,1 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 92,7%-a, 4655,6 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 3,78 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 86,3 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya május végén 264,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek májusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 1,9-ről 1,7-re csökkent. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,7-ről 3,8-re nőtt.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 6 bázisponttal csökkent, és 4,21%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 4,00% lett, amely 2 bázisponttal alacsonyabb az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamnál.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 19 bázisponttal, 4,46%-ra mérséklődött az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* májusi aukcióján az átlaghozam 4,76%-ot ért el, ami 33 bázispontos csökkenést jelent az áprilisi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 5,26%-os átlaghozama 73 bázisponttal volt alacsonyabb az áprilisi aukción kialakult átlaghozamnál.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 6 hónapos, valamint a 3 éves lejáratokon gyakorlatilag stagnáltak, a 3 és 12 hónapos lejáratokon 8-10 bázisponttal csökkentek, az 5, 10 és 15 éves lejáratokon 17-43 bázisponttal emelkedtek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa májusban 25 bázisponttal 4,50%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 8 bázisponttal 4,13%-ra csökkent, a 6 hónapos hozam 4,08%-on stagnált, a 12 hónapos hozam 10 bázisponttal 3,98%-ra csökkent. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 1 bázisponttal 4,64%-ra mérséklődött, az 5 éves hozam 17 bázisponttal 5,10%-ra, a 10 éves hozam 32 bázisponttal 5,64%-ra, a 15 éves hozam 43 bázisponttal 5,96%-ra emelkedett.

